

OPISU MODUŁU KSZTAŁCENIA (SYLABUS)

I. Informacje ogólne

1. Nazwa modułu kształcenia

Archeologia a początki cywilizacji europejskiej

2. Kod modułu kształcenia

05-APC-12-Arch-f

3. Rodzaj modułu kształcenia

Fakultatywny

4. Kierunek studiów

Archeologia

5. Poziom studiów

I i II stopień, wykład otwarty

6. Rok studiów

I-III I stopień, I-II II stopień

7. Semestr

letni

8. Rodzaje zajęć i liczba godzin

wykład – 30 h

9. Liczba punktów ECTS

2

10. Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail wykładowcy (wykładowców) / prowadzących zajęcia

Prof. dr hab. Janusz Czebreszuk, jancze@amu.edu.pl – wykład

11. Język wykładowy **język polski**

II. Informacje szczegółowe

1. Cel (cele) modułu kształcenia

Studenci otrzymują systematyczne omówienie najważniejszych zagadnień związanych z powstawaniem cywilizacji europejskiej oraz krytyczną ocenę jej rozwoju znaczenia w kolejnych okresach począwszy od pierwszych hominidów, do okresu średniowiecza. Słuchacze zostaną zaznajomieni z podstawowymi definicjami archeologii, jej znaczeniem w badaniu przeszłości, procesom poznawczym, a także jej metodyce. Następnie studenci otrzymają omówienie poszczególnych aspektów tworzenia się pierwszych kultur ludzkich czyli oswojenie ognia, abstrakcyjne myślenie, sztuka naskalna, najstarsze materialne praktyki obrzędowe, związane ze światem paleolitycznym i mezolitycznym. Kolejno potem przedstawione zostaną wieloaspektowe zagadnienia związane z najstarszymi społecznościami rolniczymi i eneolitycznymi Europy. Pokazane zostaną zakresy innowacyjności młodszej epoki kamienia. Ponadto omówione zostaną najważniejsze kwestie dotyczące epoki brązu i przemian społecznych z nią związanych.

Studenci otrzymają również informacje o pierwszych strukturach protopaństwowych typu biskupińskiego, omówiona zostanie problematyka etniczności, indoeuropeizacji, świata halsztackiego i Celtów. Uwaga słuchaczy również będzie skierowana na zagadnienia związane z okresem panowania cesarstwa rzymskiego, trwaniem szlaku bursztynowego i prowincjonalizacji Europy. Ostatnią kwestią, poruszoną w trakcie zajęć będzie przedstawienie okresu wędrówek ludów i początków państwa polskiego, a także wkładu archeologii w jego poznanie.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych

Dobra znajomość języka angielskiego

Umiejętność krytycznej oceny źródeł

3. Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych dla modułu kształcenia i odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku studiów

Symbol efektów kształcenia	Po zakończeniu modułu (przedmiotu) i potwierdzeniu osiągnięcia efektów kształcenia student potrafi:	Odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku studiów
APC_01	Przedstawić podstawowe informacje na temat kultur paleolitycznych i mezolitycznych	K_W02, K_W03, K_W04, K_W06, K_U01, K_U04
APC_02	Rozumieć znaczenie pojawienia się pierwszych rolników i eneolitu w Starym Świecie dla tworzenia się	K_W03, K_W04, K_U01, K_K05

	zrębów cywilizacyjnych Europy	
APC_03	Przedstawić genezę, rozwój i schyłek epoki brązu w Europie i jej zdobyczy cywilizacyjnych	K_W04, K_U02, K_U06
APC_04	Znać podstawowe zagadnienia związane z okresem epoki żelaza w Europie oraz okresem rzymskim.	K_W04, K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_K02
APC_05	Rozumie znaczenie panowania imperium rzymskiego oraz okresu wędrówek ludów dla tworzenia się współczesnej Europy	K_W04, K_W07, K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_U07
APC_06	Oceń wpływ archeologii na poznanie początków cywilizacji europejskiej	K_W01, K_W03, K_W05, K_W06, K_W07

4. Treści kształcenia

Nazwa modułu kształcenia: Archeologia a początki cywilizacji europejskiej		
Symbol treści kształcenia	Opis treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia modułu
TK_01	Kultura materialna i duchowa społeczeństw paleolitu	APC_01, APC_06
TK_02	Łowcy i zbieracze mezolitu i ich środowisko	APC_01, APC_02, APC_06
TK_03	Udomowienie zwierząt i roślin i ich konsekwencje dla gospodarki, sfery społecznej i symbolicznej cywilizacji neolitycznej	APC_02, APC_06
TK_04	Kontrowersje wokół genezy pastoralizmu, charakterystyka społeczeństw pastoralnych, najstarsi pasterze w pradziejowej Europie	APC_02, APC_03, APC_06
TK_05	aspekt technologiczno-historyczny metalurgii (początki wiedzy metalurgicznej), cywilizacyjne znaczenie metalurgii, społeczeństwo stratyfikowane:	APC_02, APC_03, APC_06

	początki arystokracji, nowe prądy religijne, najstarsze kultury epoki brązu w Europie, centra w kontakcie, surowce, przedmioty i idee w ruchu, bursztyn i szlaki bursztynowe epoki brązu	
TK_06	kultura łużycka – aspekt archeologiczny, struktury protopaństwowe typu Biskupin, sieć struktur protopaństwowych typu Biskupin, dominacja ciała palenia w obrzędzie	APC_03, APC_04, APC_06
TK_07	wprowadzenie do "archeologii etnicznej" (aspekt metodyczny-metodologiczny), labilności stanów językowych wśród społeczeństw prymitywnych, początki pisma, problem indoeuropeizacji, metodologiczne koncepcje początków indoeuropejczyków, przegląd hipotez „kolebki” Indoeuropejczyków	APC_03, APC_04, APC_06
TK_08	początki obróbki żelaza (aspekt technologiczny), archeologiczna charakterystyka kultury halsztackiej, rola kontaktów z cywilizacjami śródziemnomorskimi, halsztacka arystokracja	APC_03, APC_04, APC_05, APC_06
TK_09	najstarsze źródła pisane, charakterystyka archeologiczna (kultura lateńska), dzieje plemion celtyckich, kultura i religia Celtów	APC_04, APC_05, APC_06
TK_10	provincjonalizacja Europy, Cywilizacja i Barbarzyńcy, kontrowersje wokół mapy etnicznej Europy na przełomie er, kwestia pochodzenia Słowian (allochtoniści i autochtoniści), szlak bursztynowy	APC_04, APC_05, APC_06
TK_11	Hunowie, okres wędrówek ludów, wkład archeologii w poznanie początków państwa polskiego	APC_05, APC_06

5. Zalecana literatura

Renfrew C.

1972 The Emergence of Civilization: The Cyclades and the Aegean in the Third Millennium BC, London.

Czebreszuk J.

2011 Bursztyn w kulturze mykeńskiej, Poznań.

6. Informacja o przewidywanej możliwości wykorzystania e-learningu

Nie przewiduje się w obecnym roku akademickim

7. Informacja o tym, gdzie można zapoznać się z materiałami do zajęć, instrukcjami do laboratorium, itp.

Biblioteka Główna UAM, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Instytutu Historii, oraz strony internetowe:

<http://scholar.google.pl/>

<http://lib.amu.edu.pl>

III. Informacje dodatkowe

1. Odniesienie efektów kształcenia i treści kształcenia do sposobów prowadzenia zajęć i metod oceniania

Nazwa modułu (przedmiotu): Archeologia a początki cywilizacji europejskiej			
Symbol efektu kształcenia dla modułu	Symbol treści kształcenia realizowanych w trakcie zajęć	Sposoby prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów kształcenia	Metody oceniania stopnia osiągnięcia założonego efektu kształcenia
APCE_01	TK_1, TK_2	Wykład prowadzącego, dyskusja	F: udział w dyskusji, P: egzamin
APCE_02	TK_2, TK_3, TK_4, TK_5	Wykład prowadzącego, dyskusja	F: udział w dyskusji, P: egzamin
APCE_03	TK_4, TK_5, TK_6, TK_7, TK_8	Wykład prowadzącego, dyskusja	F: udział w dyskusji, P: egzamin
APCE_04	TK_6, TK_7, TK_8, TK_9, TK_10	Wykład prowadzącego, dyskusja	F: udział w dyskusji, P: egzamin
APCE_05	TK_8, TK_9, TK_10, TK_11	Wykład prowadzącego, dyskusja	F: udział w dyskusji, P: egzamin

APCE_06	TK_1, TK_2, TK_3, TK_4, TK_5, TK_6, TK_7, TK_8, TK_9, TK_10, TK_11	Wykład prowadzącego, dyskusja	F: udział w dyskusji, P: egzamin
---------	---	----------------------------------	--

2. Obciążenie pracą studenta (punkty ECTS)

Nazwa modułu (przedmiotu): Archeologia a początki cywilizacji europejskiej	
Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem	60
Praca własna studenta	60 lektura zalecanej bibliografii, ewentualne przygotowanie do egzaminu
SUMA GODZIN	120
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA MODUŁU (PRZEDMIOTU)	2

3. Kryteria oceniania

- obecność na zajęciach
- aktywne uczestnictwo w dyskusjach
- ewentualna ocena z egzaminu

oceny:

- 5,0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne
- 4,5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne
- 4,0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne
- 3,5 – zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami
- 3,0 – zadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami
- 2,0 – niezadawalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne